

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Wojciech R. Wiewiórowski

DOLiS – 035 – 893/12

Warszawa, dnia 22 marca 2012 r.

Pan

**Władysław Kosiniak-Kamysz
Minister Pracy i Polityki Społecznej
ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa**

WYSTĄPIENIE

na podstawie art. 19a ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (t. j. Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926, z późn. zm.), zgodnie z którym Generalny Inspektor może występować do właściwych organów z wnioskami o podjęcie inicjatywy ustawodawczej albo o wydanie bądź zmianę aktów prawnych w sprawach dotyczących ochrony danych osobowych, uprzejmie proszę Pana Ministra o podjęcie prac legislacyjnych mających na celu prawne uregulowanie zasad i sposobu prowadzenia dokumentacji przez psychologów.

Problem braku szczegółowych regulacji dotyczących zasad i sposobu prowadzenia, w tym udostępniania dokumentacji związanej ze świadczeniem usług psychologicznych był dotychczas niejednokrotnie sygnalizowany organowi ochrony danych osobowych w pismach do niego kierowanych. Przedmiotem zgłaszanych wątpliwości były przede wszystkim zdarzające się w praktyce przypadki odmowy umożliwienia wglądu w dokumentację tworzoną przez psychologów, w tym, np. wyników przeprowadzonych badań. Zauważyć należy, że regulacje, które odnoszą się do przedmiotowego zagadnienia są bardzo ograniczone, natomiast sposób postępowania, jego przebieg oraz sposób udostępniania wyników tego postępowania pozostawiony został decyzji

psychologa, która powinna być zaakceptowana przez jego klienta. Art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U. 73, poz. 763, ze zm.) stanowi bowiem, że psycholog poinformuje klienta o celu postępowania, jego przebiegu, wynikach i sposobie ich udostępniania oraz powinien uzyskać akceptację planowanych czynności. Stosownie do ust. 2, jeżeli wyniki badań mają służyć nie tylko do informacji klienta, stosuje się przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. Nr 133, poz. 883, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 50, poz. 580 i Nr 116, poz. 1216 oraz z 2001 r. Nr 42, poz. 474 i Nr 49, poz. 509). Abstrahując od kwestii przyjętej przez ustawodawcę możliwości dokonania wyboru odpowiedniej w danym przypadku metody postępowania psychologa, zauważyć należy, że pozostawienie dowolności w zakresie zasad i sposobu udostępniania informacji/dokumentów dotyczących tego postępowania budzi już poważne zastrzeżenia. Ponieważ w obecnym stanie prawnym brak jest przepisów, które regulowałyby zasady i sposób prowadzenia i udostępniania dokumentacji z zakresu psychologii w sposób dostateczny i jednoznaczny, w praktyce zdarzają się przypadki odmawiania osobom korzystającym z usług psychologa udostępniania dokumentów zawierających informacje na temat tych osób, z powoływaniem się np. na tajemnicę psychologa lub wskazywaniem, że testy psychologiczne mogą być udostępniane wyłącznie specjalistom.

Taka praktyka budzi istotne wątpliwości jako naruszająca przepisy ustawy o ochronie danych osobowych określające katalog praw kontrolnych, przysługujących osobie, której dane dotyczą, tj. art. 32 i następne tej ustawy. Przepisy te zapewniają m.in. uprawnienie do uzyskania informacji dotyczących przetwarzania jej danych osobowych oraz podania w powszechnie zrozumiałej formie treści tych danych. Na zasadzie analogii należy się również odwołać do przepisów statuujących prawa pacjenta zawarte w ustawie z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. z 2009 r. Nr 52, poz. 417 z późn. zm.), w tym w szczególności prawa pacjenta do dokumentacji medycznej.

Warto również w tym miejscu zauważyć w odniesieniu do dokumentacji prowadzonej przez psychologów, że znacznie szersze uregulowania w tym zawierają przepisy z zakresu medycyny pracy tj. ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o służbie medycyny pracy (t.j. Dz. U. Nr 125, poz. 1317 z 2004 r.) oraz wydane na jej podstawie rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 14 lipca 2010 r. w sprawie rodzajów dokumentacji badań i orzeczeń psychologicznych, sposobu jej prowadzenia, przechowywania i udostępniania oraz wzorów stosowanych dokumentów (Dz. U. Nr 131, poz. 888). Przepisy te w sposób szczegółowy określają rodzaje oraz sposób prowadzenia dokumentacji przez psychologów w związku z zadaniami wykonywanymi przez nich w ramach służby medycyny

pracy. Zgodnie z art. 11 ust. 3 powołanej ustawy 2 dane zawarte w dokumentacji medycznej oraz dane zawarte w dokumentacji, o której mowa w ust. 2a, są objęte tajemnicą zawodową i służbową. Dane te mogą być udostępniane wyłącznie podmiotom określonym w art. 19 i art. 2 ust. 4 oraz podmiotom uprawnionym do udostępniania im dokumentacji medycznej na podstawie odrębnych przepisów i na zasadach określonych w tych przepisach. Stosownie do art. 2a obowiązek prowadzenia dokumentacji badań i orzeczeń psychologicznych obejmuje również psychologa, o którym mowa w art. 2 ust. 3 pkt 2.

Sygnalizowane w niniejszym wystąpieniu zagadnienie ma o tyle istotne znaczenie, że w dokumentacji usług psychologicznych zawarte są w wielu przypadkach dane wrażliwe, wymienione w art. 27 ust. 1 (np. dane o stanie zdrowia, nałogach, życiu seksualnym, dane dotyczące skazań). Ustawa o ochronie danych osobowych danym tej kategorii zapewnia wysoki reżim ich ochrony. Zgodnie z art. 27 ustawy przetwarzanie powyższych danych jest co do zasady zabronione. Zasada ta doznaje wyjątków jedynie w przypadkach enumeratywnie wyliczonych w art. 27 ust. 2 ustawy. Przy czym wobec jednoznacznej dyspozycji art. 27 ust. 2 pkt 2 tej ustawy, gdyby podstawę dla przetwarzania danych sensytywnych miałby stanowić przepis ustawy musiałby on spełniać określone w tym punkcie kryteria. Zgodnie z art. 27 ust. 2 pkt 2 ustawy, przetwarzanie danych szczególnie chronionych, do jakich należą dane o stanie zdrowia, jest dopuszczalne, gdy przepis szczególny innej ustawy zezwala na przetwarzanie takich danych bez zgody osoby, której dane dotyczą, i stwarza pełne gwarancje ich ochrony. W celu zapewnienia takich gwarancji normy ustawowe powinny określać zakres danych, podmioty uprawnione do ich przetwarzania oraz szczegółowe zasady postępowania z danymi, ich udostępniania oraz czasu ich przechowania, jak również sposób postępowania z dokumentacją po zakończeniu działalności przez administratora danych, w tym przypadku - psychologa. Należy pamiętać, że rozporządzenie może jedynie konkretyzować regulacje ustawowe, nie zaś stanowić samoistną podstawę dla przetwarzania danych tzw. szczególnie chronionych.

Mając na uwadze powyższe zwracam się do Pana Ministra z prośbą o podjęcie prac legislacyjnych w celu precyzyjnego uregulowania sposobu prowadzenia dokumentacji prowadzonej przez psychologów, w tym określenie wprost, że osoba, której dokumentacja dotyczy (klient, korzystający z usług psychologicznych), jest uprawniona do wglądu do tej dokumentacji. W moim przekonaniu powinno się to przyczynić do wyeliminowania przypadków bezzasadnej i istotnie naruszającej prawa osób korzystających z takich usług do kontroli procesu przetwarzania ich danych. Wzór dla stosownych zmian w omawianym zakresie mogłyby stanowić odpowiednie regulacje dotyczące dokumentacji medycznej, w tym wspomnianej ustawy o prawach pacjenta i

Rzeczniku Praw Pacjenta, w szczególności w art. 26, 27 tej ustawy oraz rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2010 r. w sprawie rodzajów i zakresu dokumentacji medycznej oraz sposobu jej przetwarzania (Dz. U. Nr 252, poz. 1697). Do przepisów tych nawiązują również wskazane powyżej przepisy ustawy o służbie medycyny pracy.

Występuję zatem o podjęcie prac nad zmianą stosownych przepisów prawa. Deklaruję jednocześnie chęć współpracy i udziału w omawianym procesie, jako że stosownie do art. 12 ustawy o ochronie danych osobowych, organ do spraw ochrony danych osobowych ma nie tylko prawo, ale i obowiązek opiniować projekty aktów prawnych jak również inicjować doskonalenie przepisów obecnie obowiązujących, dotyczących ochrony danych osobowych.

Nadmieniam, że zgodnie z art. 19a ust. 3 ustawy o ochronie danych osobowych, podmiot, do którego zostało skierowane wystąpienie lub wniosek, o których mowa w ust. 1 i 2, jest obowiązany ustosunkować się do tego wystąpienia lub wniosku na piśmie **w terminie 30 dni** od daty jego otrzymania.

Informuję przy tym, że treść niniejszego wystąpienia wraz z udzieloną odpowiedzią opublikowana będzie na stronie internetowej Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych.